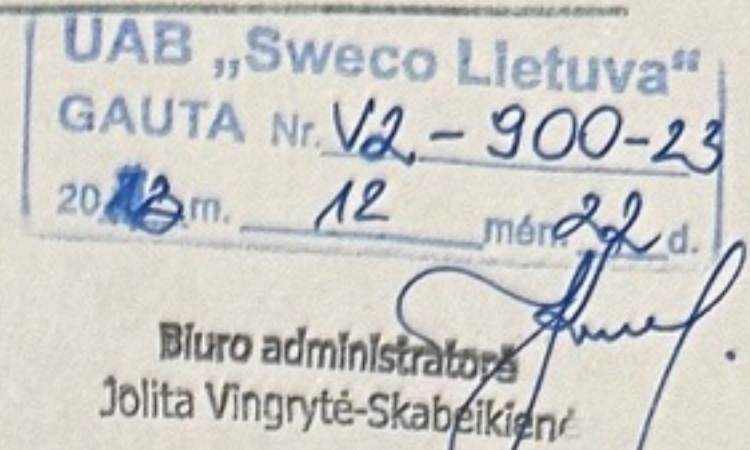

UAB „Sweco Lietuva“
Spaudos g. 6-1, 05132 Vilnius
el. p.: info@sweco.lt

DĖL RENGIAMOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATASKAITOS

2023 m. gruodžio 22 d.

Asociacija „Kraštovaizdis“ (toliau – ir Asociacija) atstovauja suinteresuotą visuomenę aplinkos klausimais bei priimant su aplinka susijusius sprendimus. UAB „Žalia žemė“ planuoja statyti iki 117 vėjo elektrinių parką Alionių sen., Širvintų sen. ir Zibalų sen. Širvintų r. sav. Vilniaus apskr. teritorijoje, kurių vienos vėjo elektrinės (toliau – VE) galia – iki 8 megavatų, aukštis iki 280 m (toliau – VE parkas). Suinteresuotai visuomenei, atstovaujama Asociacijos, kelia susirūpinimą numatomo statyti VE parko apimtis ir dydis, ar numatomi jo sprendiniai nekelia pavojaus visuomenės sveikatai, aplinkai ir gamtai. VE parką numatoma statyti asociacijos atstovaujama asmenų gyvenamoje teritorijoje, todėl VE parkas turi tiesioginę įtaką šių asmenų teisėms ir teisėtiems interesams, jų gyvenimo ir aplinkos kokybei.

Asociacijai žinoma, kad šiuo metu yra rengiama VE parko poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) ataskaita, kurios rengėjas – UAB „Sweco Lietuva“, kuri atsakinga už galutinės PAV ataskaitos parengimą, o PAV ataskaitos dalį dėl laukinių paukščių apsaugos rengia Lietuvos ornitologų draugija.

Asociacijai kelia susirūpinimą šie klausimai, kurie betarpiškai susiję su VE parko PAV ataskaitos rengimu:

1) Vėjo jėgainių parko vystytojai per PAV ataskaitų rengėjus siekia nustatyti mažesnius atstumus nuo vėjo elektrinių iki laukinių paukščių veisimosi, migracijos vietų bei buveinių nei rekomenduojami mokslininkų ir nustatyti Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-406 (toliau – Aprašas). Apraše nustatyti svarbūs atstumai nuo jautrių vėjo elektrinių poveikiui paukščių ir šikšnosparnių veisimosi, maitinimosi (įskaitant skraidymo tarp jų), migracijos, žiemojimo sancaupų vietų, saugomų ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų ribų, kai vėjo elektrinės daro ar gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį bei kiti reikalavimai laikytini moksliniais pagrindais, todėl turėtų būti išlaikyti ir rengiant VE parko PAV ataskaitą.

2) UAB „Sweco Lietuva“ yra didelė įmonė, kelianti aukštus kokybės standartus savo veiklai ir vertinanti savo dalykinę reputaciją, todėl kreipiamės į Jus, siekdami pateikti informaciją apie PAV ataskaitos rengimo metu kylančias problemas, pirmiausia susijusias su laukinių paukščių apsauga. Asociacijai žinoma, kad sutartį su Lietuvos ornitologų draugija dėl

PAV ataskaitos dalies, susijusios su laukinių paukščių apsauga, rengimo tiesiogiai sudarė VE parko projekto vystytojas – UAB „Žalia žemė“. Tai kelia abejonių dėl šios PAV ataskaitos dalies objektyvumo, nes užsakovui naudinga, kad tiriamoje VE parko teritorijoje būtų užfiksuota kuo mažiau paukščių migracijos, perimviečių, lizdaviečių, maitinimosi, žiemojimo ir sankauptų vietų. Asociacijos žiniomis, Lietuvos ornitologų draugija, atlikusi tyrimą dėl VE parko teritorijoje esančių paukščių lizdaviečių, nerado ir Saugomų rūšių informacinėje sistemoje (toliau – SRIS) nepažymėjo nė vienos naujos saugomų paukščių lizdavietės. Tuo tarpu Asociacijos pasitelktas ornitologas, turintis teisę aptiktas paukščių lizdavietes įregistruoti į SRIS, numatomo VE parko teritorijoje iki 2023 m. spalio 1 d. surado 22 naujų saugomų paukščių lizdaviečių ir jas įregistravo SRIS. Šiuo metu Asociacijos pasitelkto ornitologo ištirta apie 60 procentų numatomo VE parko teritorijos. Akivaizdu, kad VE parko vystytojų samdyti ornitologai netinkamai ir nekokybiškai atlieka paukščių stebėseną ir lizdaviečių apskaitą, arba iš tikrųjų VE parko teritorijos neapžiūrėjo ir netyrė. Ornitologiniai tyrimai tokio dydžio teritorijoje, kaip numatomo VE parko, tinkamai gali būti atliekami mažiausiai 7-10 specialistų, jiems dirbant ir atliekant stebėjimus nuolat, besikeičiant sezonams. Tuo tarpu UAB „Žalia žemė“ užsakymu tyrimus atliko tik vienas ornitologas, neaišku kokios apimties tyrimai ir kiek laiko buvo atliekami. Kyla grėsmė, kad likusi apie 40 procentų VE parko teritorijos liks neištirta ir, neturint visų duomenų, PAV ataskaita bus parengta netinkamai, dėl to gali kilti neatitaisoma žala gamtai ir laukiniams paukščiams. Šiuo metu Asociacijos pasitelktas ornitologas yra suradęs dar 36 naujas lizdavietes, iš kurių 9 yra pažymėtos SRIS. Akivaizdu, kad likusios lizdavietės yra saugomų plėšriųjų paukščių, tačiau dėl prasidėjusio žiemos sezono tolimesnių tyrimų atlikti neįmanoma. Rastas lizdavietes bei likusią neištirtą VE parko teritoriją tikslinga įvertinti ir ištirti pavasarį, kai iš žiemojimo sugrįš paukščiai ir bus galima įvertinti jų veiklos požymius. Asociacijos nuomone, rengiant PAV ataskaitą Lietuvos ornitologų draugija tinkamai neatliko tyrimo dėl laukinių paukščių apsaugos.

Atsižvelgdami į nurodytas aplinkybes, kreipiamės į Jus, kaip į įmonę, kuriai gamtos ir aplinkos apsauga bei įmonės dalykinė reputacija išlieka pamatinėmis vertybėmis, ir prašome nepasirašyti ir neteikti derinimui ir tvirtinimui netinkamai parengtos VE parko PAV ataskaitos, tai yra iki nebus tinkamai parengta šios ataskaitos ornitologinė dalis (kol nebus tinkamai atlikti būtini tyrimai).

Elektroninio pašto adresas kontaktams: dokumentai@krastovaizdis.eu.
Esant būtinybei, Asociacija gali pateikti visą reikalingą informaciją.

Pagarbiai,

Asociacijos „Kraštovaizdis“ prezidentas

Teisutis Buda